

“ԲԱՆԲԵՐ” ԻՆ ԴԵՄ

Մինչ և . Պոլսի լրագիրները՝ համախոսմբ աւետաւոր ձայներ արձակեցին Ս. Զատիկի տօնին առթիւ հաւատացեալ շունչով, և ահա այդ հասարակաց օրհներգի ներդաշնակութիւնը խանգարող անհամ և անշնորհք խժածայնութիւն մը երեւցաւ նորընծայ «Բանբեր»ի մէջ՝ որ իրեն ներքին համարեր էր քրիստոսութեան բարբառնալիքները նետել հրապարակի վրայ:

Անշուշտ այդ բանապաշտ կոչուած անհաւատ յօդուածով զբաղիլ էր արժեք՝ եթէ չմտածէինք տկար և անուսումնի մտքեր՝ որոնք կրնային գայթակղիլ անկէ: Ատոր համար է ահա մեր պատասխանը:

Արդ, «Բանբեր»ի մէջ՝ թ. 2, էջ 9, խորէն ունի Մազմանեան «Յիսուս քրիստոնեայ էր» անհաւատ հարցումը կ'ուղղէ, անշուշտ ինքնիրեն միայն, քանի որ ուրիշ ոչ մէկ հայ կարելի է գտնել որ այնքան բթամիտ կամ չնչաւատ ըլլայ՝ մինչեւ այդ հարցման լուծման կարօտի: Եւ ստուգիւմ էր հայ մանուկն անգամ պիտի չծիծաղէր եթէ իրեն հարցուէր թէ Ադամ մարդ էր, Հայկը հայ էր, Մահմէտ իսլամ էր, Լուսեր բողոքական էր, Մխիթ. Աբ. Մխիթարեան էր, եւն:

Բայց մեր կարեկցութենէն աւելի զայրոյթն և զգուշքն է որ կը շարժի այդ յօդուածագրին դէմ՝ որ չարամիտ յանդգնութեամբ կը ժխտէ թէ «Յիսուս քրիստոնեայ էր, Յիսուս՝ Քրիստոս չէ» իբր թէ անոնք տարբեր անձեր ըլլալին: Առանց ամչնալու՝ իր տգիտութիւնը կամ չարութիւնը կ'ուզէ հաստատել Աւետարանի հեղինակութեամբ. «Եւ Յիսուս խոստովանեցաւ թէ՛ ես Քրիստոսը չեմ». որով կ'եզրակացնէ այդ քաջ հայկաբանը թէ «Յիսուս Յովհաննու Աւետարանին Ա. գլխուն 20դ համարին մէջ բացալ յայտարարէն ըսած է թէ ինքը Քրիստոսը չէ»: Անպատկառ սո՛ւտ. Աւետարանը հակառակը կը գրէ. «Ես Քրիստոսը չեմ» ըսողը Յովհաննէս Մկրտիչն է և ոչ թէ Յիսուս: Յօդուածագրին քով տգիտութիւն և անհաւատութիւն՝ մին միւսէն աւելի այլանդակ է:

Անհանձար յօդուածագրին սուտը դիւրաւ կը մերկացուի երբ կարդանք Աւետարանի այդ կէտը, ուր հրեայք մարդ կը զրկեն Յովհաննէսին

հարցնելու թէ ինքն ո՞վ է. և Յովհաննէս կը պատասխանէ թէ՛ Ես Քրիստոսը չեմ: Ահա Աւետարանի խօսքերը բառ առ բառ. (Յովհ. Ա. 19-20). «Եւ այս է վկայութիւնն Յովհաննու (լաւ ուշադրութիւն դիր, Պ. Յօդուածագիր, Յովհաննէս կ'ըսէ, ոչ թէ Յիսուսը), յորժամ առաքեցին առ նա Հրեայքն յերուսաղէմէ՝ քահանայս և Ղեւտացիս, զի հարցցեն ցնա թէ դու ո՞ր ես: Եւ խոստովան եղեւ և ոչ ուրացաւ, խոստովան եղեւ (Յովհաննէս) եթէ ես ՈՉ եմ ՔՐԻՍՏՈՍ»: Հասկցա՞ր Պ. Յօդուածագիր:

Բայց որպէսզի մեր բողոքական ախոյեանին չարամիտ ստախօսութիւնը աւելի խայտառակուի, յառաջ տանինք Աւետարանի ընթերցումն ու տեսնենք, թէ՛ նախ ուրիշներն ինչ կ'ըսեն Յիսուսի նկատմամբ, և երկրորդ՝ ինքն ինչ կը վկայէ իր մասին: Պատգամաւորներն ուրեմն դեռ կը շարունակէին հարցնել Յովհաննու, (Յովհ. Ա. 21-2). «Ո՞վ ես դու... Եղիմ էս... մարգարէն էս», և նա հանդիսաւոր կերպով կը կրկնէ՝ Ո՛չ: «Ուրեմն ո՞վ ես. ըսէ՛ մեզի՛ որպէս զի զմեզ զրկողներուն պատասխան տանինք»: (25) «Թէ որ՝ ոչ Քրիստոսն ես, ոչ Եղիան և ոչ ալ մարգարէն, ապա ինչո՞ւ կը մկրտես»: Նոյն բանը կը յիշեցնէր իւր աշակերտաց Յովհաննէս՝ «Ձեզի ըսի թէ ես Քրիստոս չեմ», (Յովհ. Գ, 28): Ուրեմն Յովհաննէսն է որ կ'ըսէր թէ ես Քրիստոս չեմ, ոչ թէ Յիսուս:

Բայց որպէսզի յօդուածագրին տգիտութիւնը աւելի եւս խայտառակուի, պիտի ցուցնենք որ Յովհաննէս ինքնին զՅիսուս՝ Քրիստոս կը դաւանի: Այսպէս, Յովհ. Ա, 36 «Կը տեսնէ զՅիսուս՝ որ վեր վար կը քալէ՝ կը ցուցնէ զայն իւր աշակերտաց ըսելով՝ «Ահաւասիկ Քրիստոս, Աստուծոյ զառը: (40-41) Աշակերտներն իրարու կը պատմեն՝ «Մեսիան գտանք, որ է ըսել՝ Քրիստոսը»: Նոյնպէս, Յովհ. ԺԱ, 27 «Գու ես Քրիստոս որդի Աստուծոյ որ յաշխարհ գալոց էիր»:

Ասոնք ուրիշներու վկայութիւններն են, հիւմակ պիտի ցուցնեմ որ Յիսուս իսկ ինքզինքն ամէն կերպով Քրիստոս հռչակեց: Յովհ. Գ, 25-26. Սամարացի կինը կ'ըսէր Յիսուսին,

«Գիտենք որ Մեսիան՝ Քրիստոս կոչուածը պիտի գայ... Յիսուս ըսաւ իրեմ՝ Ես եմ որ քեզի հետ կը խօսիմ»: Յովհ. Ժ, 24-5. Հրեաները կը հարցնեն Յիսուսի, «Ա՛լ ի՞նչ կը նեղես զմեզ. թէ որ դուն ես Քրիստոսը՝ որոշ կերպով ըսէ մեզի: Յիսուս կը պատասխանէ. ըսի ձեզի՛ բայց դուք ինձ չէք հաւատար»: Ի՞նչ ըսած էր իւրենց. — թէ, գործով ու խօսքով ինքը Քրիստոս էր: Մտթ. ԺԶ, 13-17. Յիսուս կը հարցնէ իր աշակերտաց. «Մարդիկ զիս զո՞վ կարծեն: Կը պատասխանեն, թէ՛ մէկը Յովհաննէս Մըկըրտիչ, մէկը Եղիան, մէկը Երեմիան և կամ մարգարէներէն մէկը: Կ'ըսէ իրենց Յիսուս. իսկ դուք զո՞վ կը կարծէք որ ըլլամ. Պետրոս կը պատասխանէ, Դո՛ւ ես Քրիստոս որդի Աստուծոյ կենդանոյ»: Յիսուս կը գովէ և կ'ըսէ թէ այս բանն Պետրոս ինքնիրմէ չըսաւ, այլ Աստուած իրեն յայտնեց: Ամէն կերպով ուրեմն Յիսուս ինքզինքը Քրիստոս կը հռչակէ: Ո՛չ միայն Քրիստոս, այլ նաեւ ինքզինքը Որդի Աստուծոյ կոչեց. Յովհ. Թ, 36-7. կը հարցնէ Յիսուս կոյրին, «Աստուծոյ որդւոյն կը հաւատամ. և նա, Ո՞վ է որ հաւատամ Անոր. և Յիսուս կ'ըսէ իրեն, քեզի հետ խօսողն է, և նա կը գոչէ՝

Հաւատամ Տէր և կ'երկրպագէ իրեն»: Գրածս կարծեմ պարզ է և մեկնութեան չի կարօտիր:

Կը համարիմ այսչափս բաւական ըլլայ համոզուելու, թէ Յիսուս՝ ոչ միայն Քրիստոսն է այլ նաեւ ճշմարիտ Որդին Աստուծոյ. և այդ՝ թէ՛ ըստ այլոց վկայութեան, թէ՛ ըստ իր գործոց և թէ՛ իր իսկ խօսքերով: Կը ցաւինք սակայն մեր ազգին մէջ տակաւին այդ աստիճան յետսամիտ և անպատկառ գրչակներ տեսնելու մեր Հարց պաշտելի Կրօնքին հանդէպ: Այդպիսի յօդուածներ՝ հեղինակներէն զատ խմբագրութեանց ալ շատ պատիւ չեն բերեր: Այսու, իւրենց չար տրամադրութիւնը կը ցուցնեն Քրիստոսի, Աւետարանի, և ընդհանուր կերպով այն ամէն բանի դէմ որ Հաւատք կը կոչուի: Փափաքելի էր աւելի լուրջ և ազգօգուտ յօդուածներ կարգալ իրենցմէ, փոխանակ այսպիսի ամբարշտ գրութեանց՝ որոնցմով Ազգիս կրօնասիրութեան պանծալի համբաւը կը նսեմանայ:

Խորհուրդ կու տանք յօդուածագրին իրեն չվերաբերեալ և իր չհասկցած բաներու տեղ՝ զբաղիլ այնպիսի նիւթերով որոնց ձեռնհասութիւն ունի և կրնայ օգտակար ըլլալ մեր ժողովրդեան:

Հ. ԳՐԻԳՈՐ ՍԱՐԳՍԵԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՅՐԱՆՍԱԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

Պրանսայի քաղաքական դաւանութիւնն է անվստահ աչքով դիտել մերձաւոր խաւրիան որ չփոխեց նաեւ համաշխարհային պատերազմին անոր բերած աջակցութիւնն և արժանապէս գնահատել աշխարհի խաղաղութիւնը հաւասարակշռող այս մեծ ուժը:

Անգամ մը միայն ետ կեցած էր իր այս քաղաքականութենէն, Նարուէոն Գ. Ժամանակ, որուն սակայն չէին ներած իր մեծ քաղաքագէտները՝ սահմանակից հզօր պետութիւն մը ստեղծած ըլլալուն:

Կարճատեւ փակագիծ մ'եղաւ ընդհ. պատերազմը: Պրանսա ոչ միայն հաստատ

կեցաւ իր քաղաքական դաւանանքին վրայ, այլ հակակշիռ ուժ մը կազմելու համար ստեղծեց պալքանեան Երբեակ փոքր զինակցութիւնը: Վատ ընտրութիւն՝ վտանգալից բարեկամութեան մը, ուզելով կոթնիլ արի յափոյ կազմուած ուժի մը վրայ՝ որոնց իրարու հանդէպ վրէժխնդրական ոգին ծնունդնէն ի վեր իրենց շնչած թթուածինն եղած է:

Այսպէս հեռաւոր բարեկամներու հակակշիռ ստեղծեց և պահպանեց սահմանակից երկու թշնամի մեծ պետութիւններ — Գերմանիան և Իտալիան — որոնց զօղը